

YORGO KIRBAÇ SUYUN ÖTE YANINDAN
ykirbaki@hurriyet.com.tr

Sokrates'in mahkemesesi

İnsanlığın en büyük filozoflarından, eski Yunan düşüncesinin mimarlarından, ahlak felsefesinin kurucusu, tektanrının belki de ilk habercisi Sokrates mahkemesi yapıldığında Agora'da tam bir kaos hâkimdi

Tarih: M.Ö 399. İlk baharın son demleri. Yaz kapıda.

Yer: Tarihi Akropolis mabedinin etekleri. Agora...

Toplanma nedeni: Mahkeme.

Ortam: Atina. Peloponez

Savaşı'nı kaybedeli yaklaşık beş yıl geçmiş. Demokrasiye dönmüş Atina ama temeller sağlam değil. Yenilginin yaraları sarılamamış daha.

Davacılar: Atina demokrasisinin önde gelen isimlerinden siyasetçi ve aynı zamanda tabakhane sahibi Anitos, karga burunlu, saçları tiksinti derecesinde yağlı, eseri meçhul şair Melitos ve eğer bu mahkeme olmasa adı tarihte yer almayacak hatip Likon.

Sanık: 70 yaşlarında bir huysuz. Üstü başı pis sakalı. Şaşı, burun delikleri insanı çok hayvaninkine benzeyen koskoca göbekli, hareketleri de tuhaf biri. Kendine güveni küstahlık boyutunda. Adı Sokrates.

İddianame: Gençliği yozlaşmak, yoldan çıkmak ve Atina kent devletinin tapmış resmi tanımlara inanmamak.

Karar: Sanık suçlu bulundu (221'e karşı 280 oyla)

İnsanlığın en büyük filozoflarından, eski Yunan düşüncesinin mimarlarından, ahlak felsefesinin kurucusu,

tektanrının belki de ilk habercisi Sokrates mahkemesi yapıldığında Agora'da tam bir kaos hâkimdi. Naralar, kavgalar... Jüri üyeleri uykusuz aç... Yaz kapıda ya her yerde ter kokusu...

Sanık kalabalığın tam ortasında duruyor ve kendini anlayacak, dediklerini anlayışla karşılayabilecek dostlar, tanıdıklar arıyor.

İlk ve tek kez kalabalığa hitap ediyordu. Nedendir bilinmez savunmasını hazırlaması için kendine bir hatip tutmadı. (İnsanlık adına iyi ki tutmadı çünkü Eflatun o zaman 'Sokrates'in Savunması'nı belki de yazmayabilirdi).

SANIĞIN ÖLÜMÜNE

İki seçeneği vardı sanığın. Ya suçları kabul edecek, jüri üyelerine dalkavukluk yapıp cezasını hafifletmeye çalışacak ya da ömür boyunca izlediği yolu takip edecek ve o zaman da suçlamaları reddedecekti.

Terchimini ikinci seçenektan yana kullandı.

Gerçeği bulmak için gerçeğin peşinden koşmak gerektiğini, Atina'da gerçekleri bildiklerini zanneden insanların yaşadığını,

kendisinin en azından bir şeyi bildiğini, bunun da hiçbir şey bilmediği olduğunu söyledi. Gençlere hiçbir zaman yol göstermediğini ve onlara sadece kendisinin bulunduğu noktayı anlattığını savundu.

Oylar sayıldı. Fark büyük değildi. Herkes, Sokrates'in miktar ne olursa olsun bir para cezasına razı olacağını zannetti. Zengin dostları vardı düşünürün. Kritias ve Eflatun gibi.

O aniden hakimlerle alay etmeye başladı. "Bana para cezası keseceğiniz yerde, Olimpiyat Şampiyonları gibi beni ömrü billah beslemelisiniz" filan dercesine.

Hakimler kızdı öfkeleni ve "Sanığın ölümüne karar verildi"...

Mahkeme bitmişti. Davacılar tebrikleri kabul ediyordu. Sokrates, hâlâ jüri üyelerine tehditler savırıyordu. "Beni anlayamadınız" diye bağırıyordu.

Belki de ölümü o kadar da kötü bulmuyordu. Belki de Homeros ile buluşmak istiyordu öteki diyarlarda.

Sokrat o kadar da üzgün değildi karardan.

Zehirli kadehi sunacak cellatla son randevusuna gidiyordu.

Fotografılar: Levent ARSLAN

PACIFIC dizisinin müziklerini Star Wars tutkunu bu Türk yaptı

Rahman Altın, sanatçı bir aileden geliyor. Babası Türk sanat müziği ve keman sanatçısı Özer Altın. Annesi ressam. Aynı zamanda orkestra şefi olan babası sayesinde evine gelen Türk Sanat Müziği sanatçılarıyla birlikte büyüdü. Müziğe olan merakıysa yedi yaşında izlediği Star Wars ve Superman filmleriyle başladı. Film müzikleri onu o kadar etkisi altına aldı ki Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı Opera Bölümü'ne kaydoldu. Tenor yönünü geliştirdi. İki sene çeşitli operalarda sahne aldı. Sonra film ve reklam müziklerine merak sarı ve 28 yaşına geldiğinde İstanbul'un yolunu tuttu.

Rahman Altın geçen sezonun en çok ses getiren dizilerinden "The Pacific" in müziklerinde imzası olan bir Türk. Bu yıl 150 milyon dolarlık bir bilgisayar oyununun müziklerini de o yaptı. Hayatının büyük bir bölümü ABD'de geçen Altın İstanbul'daki evinde dünyadaki en büyük ikinci Star Wars koleksiyonunu oluşturmuş. 500 metrekarelik evde filme ait, silgiden kaleme, peçeteden objeye her şey var

■ Hakan GENÇE
hgence@hurriyet.com.tr

son günü yapıcılığı Tom Cruise'un yaptığı bir filmin müzikleri için teklif aldı. Ama film bir türlü sonlanmadı. Bir sene sonra "Büyük İskender" (Alexander) filminin müziklerini yapmasını istediler.

BÜYÜK İSKENDER FİLMİNİN MÜZİKLERİ SON İKİYE KALDI

İstanbul'da reklam sektöründe hızla ilerledi. Müziklerini yaptığı Tikveşli ve Vestel reklamları çok ses getirdi. Bunu daha büyük markaların işleri izledi. Kendi deyimiyle piyasadaki reklamların neredeyse yüzde 30'unun müziği onun elinden çıkmaya başladı. Ama bunlar ona yeterli gelmedi. Bir yandan da Türk filmlerine müzik yaptı.

2002'de CNN'de gördüğü bir workshop programıyla kariyerinde dönüm noktası oldu. Ama bu workshop'a parayla katılmak mümkün değildi. 20 kişilik jürinin onayını alan 10 besteciden biri arasına girmesi gerekiyordu. Seçmelere katıldı, 15 dakikalık film müziğiyle seçmeleri kazandı ve Los Angeles'a gitti. Workshop'un

KOLEKSİYONUM RAHMI KOÇ MÜZESİ'NE GİRMELİ

■ Star Wars koleksiyonu nasıl başladı?

- Neredeyse 13 yıldır koleksiyon yapıyorum. Aslında her şeyin en başına dönecek daha dördüncü sınıftayken annemler Almanya'dan bana 3-4 tane Star Wars figürü getirmişti. O zamanlar Türkiye'de bu tip oyuncaklar yoktu. Ben tabii okulun en popüler çocuğu oldum. Sonrasında kendime birkaç tane Star Wars maketi aldım. Çok seviyordum. Ama hayatıma kızlar girince oyuncaklarımı unuttum herhalde. Sonra anem bu oyuncakları atmış.

■ Sonra yenilerini mi aldınız?

- O zamanlar bu oyuncakları bulmak zor. İnternet falan yok. Hemen Ankara'daki Amerikan Kültür'ün yolunu tuttum. Ve ABD'deki şirketlerin telefon numaralarını yazdığı olduğu bir katalog istedim. Lucas Film'in numaralarını buldum. Onları aradım.

■ Türkiye'den arayan 15 yaşındaki bir çocuğu ciddiye aldılar mı?

- Evet. Var olan İngilizce müziklerin kataloglarını istedim ve bana yolladılar. Tek tük param oldukça sipariş vermeye başladım. Yıllar sonra film yeniden Türkiye'de vizyona girince oyuncaklar ülkemize gelmeye başladı. O zaman da koleksiyonu yapmaya başladım.

■ Şimdi kaç parça var?
- Sayısız. Çoktan müzelik oldu bence. Açıkçası oyuncaklarımla Rahmi Koç

Müzesi'nde yer almak isterim. Çünkü bu oyuncaklar başka yere sığmaz. Size bir anımı anlatayım. Eşimle yeni tanışmıştık. Bir oyuncak marketinde Star Wars reyonunun önüne geldik. Ben elimdeki alışveriş arabasının içine reyondaki bütün Star Wars oyuncaklarından birer tane doldurdum. Eşim önce şaka yaptığını zannetti. Ama kasaya gidip bunları aldığını görünce şoke oldu.

■ Özel olan parçalar neler?

- Dünyada sayılı üretilen objeler... Örneğin Star Wars müziklerinin orijinal ilk nota sayfası var. İmzalı. Harrison Ford imzalı Star Wars filminde Han Solo karakterinin kullandığı ve sahibi olduğu uzay gemisinin dünyadaki 500 oyuncakının ikisi bende. 1977'de üretilen Star Wars

EVİM MÜZİK LABORATUVARI GİBİ

"Evim yıllardır müzik laboratuvarımdır. Büyük bir stüdyoda aradığımız her şeyi bir arada bulmamız mümkün. Bu müzik aletleriyle o kadar çok vakit geçirdim ki artık tamir işlerini bile kendim yapıyorum"

Elemeler sonunda Oscar'lı Vangelis'le Rahman Altın arasında kaldı. Sonunda müzikleri Vangelis yaptı ama son iki de isminin geçmesi Hollywood'da tanınmasını sağladı. Kendine orada bir stüdyo açtı. Bir yandan "Cenneti Beklerken", "Uzak İhtimal", "Keloglan Kara Prene Karşı", "Vizontele Tuba" ve "Çok Filim Hareketler Bunlar" gibi çalışmaların müziklerini imza attı.

ŞİMDİ SIRA KENDİ ALBÜMÜNÜ YAPMAYA GELDİ

Geçen sene vizyona giren animasyon filmi "Canavarlar Yaratıklara Karşı" filminin 150 milyon dolarlık oyununun müziklerinde yine Rahman Altın vardı. Altın, Oscar Ödüllü Hans Zimmer'le çalıştı. Altın, HBO'da yayınlanan çetilli filmlerin müziklerini de üstlendi. Ardından da ünlü "The Pacific" dizisinin fragman ve tanıtım müziklerini hazırladı. Şimdilerde yeniden çekilen 200 milyon dolarlık "Denizler Altında 20 Bin Fersah" filminin sunumunun müzikleri için çalışan Altın, bir yandan da kendi albümünü hazırlıyor.

■ Her figürden bir tane mi var?

- Hayır. Bazılarından iki-üç tane var. Bunlardan bir tanesi hiç ellenmeden, plastiği kırılmadan, kutusuyla bir köşede duruyor. Bir tanesini de açıp saklıyorum. Zaten bu koleksiyon şartlarından biri.

■ Neden Star Wars'a bu kadar sevdalısınız?

- Superman, Batman ve Toy Story de biriktiriyorum.

■ İçinizdeki oyuncak sevgisinin nedenini hiç merak etmediniz mi?

- Yaratıcılıkta çocukluk bence aynı denkleme. İçinizdeki çocuğu ne kadar korursanız yaratıcılığınız o derece artıyor. Bende de bunlar herhalde birbirlerini tamamlıyor.

■ Bu koleksiyona ne kadar para harcadınız?

- Oyuncak işte sonuçta. Alınabilir şeyler bunlar. Zor olan, bu sınırlı oyuncaklara ulaşabilecek kontakları sağlamak. Çünkü bu objeler dükkânlarda satılmıyor.

Ruhban Okulu açılıyor

Kimi fırçasıyla, kimi kili, alçıyı metali parmaklarıyla yoğurarak, kimi objektifinden, kimi kemarasından anlatmaya çalıştı İstanbul'u.

Dedelerinden ninelerinden duydukları masalları-efsaneleri, bu eşsiz şehrin manzaralarını, renklerini, aromalarını yansıtırlar eserlerinde.

Şimdi 28 Ağustos'uiple çekiyorlar. Ne 5, ne 10, ne 20... Tam 101 Yunanlı sanatçı İstanbul çıkarmasına hazırlanıyor. Serginin adı "İstanbul'un İzini Sürmek".

2010 Kültür Başkenti etkinlikleri çerçevesinde, Heybeliada Ruhban Okulu ve Beyoğlu'ndaki Yunan Başkonsolosluğu binasında (Sismanoğlu) 23 Eylül'e kadar sergilenecek eserlerin bazılarını gördüm, pek beğendim.

Adalar Belediyesi'nin, Atina Belediyesi'nin, UNESCO'nun katkılarıyla da gerçekleştiriliyor proje.

Öğrendiğim kadıyla 50 dakikalık bir İstanbul belgeseli de gösterilecek. Belgeselde Ayasofya'dan beş dakika mesafede, tam 1000 yıl önce faaliyet gösteren, sadece kadın hastalar için sadece kadın doktorların çalıştığı Avrupa'nın en eski hastanelerinden birisi de anlatılıyor. Yönetmen

Katerina Karayianni, İlber Ortaylı'nın anlatımı olmadan İstanbul belgeseli çekilemeyeceğini bilenlerden.

Sergiye katılan ünlü Yunanlı ressam Alekos Fasianos "Türk ve Yunan dünyasının teması için önemli bir fırsat. İki halkın yaklaşması için tek yol sanat... Çıkarış, zihinsel, ruhsal iletişim gerek önce. Alışveriş nasıl olsa zamanla gelir" diyor.

Atina'da bu sergiye ilgi şimdiden büyük. Nedeni de yıllar sonra Ruhban Okulu'nun bir sergi için de olsa kapılarını açması.

Derim ki, Beyoğlu'ndan, Heybeliada'dan geçerse yolunuz sergiyi ziyaret edin. İstanbul'u bir de Yunanlı sanatçıların gözüyle keşfedin.

Fangri'nin imparatoru

Canım yaz, canım Ege... Bence dünyanın bu en güzel denizinde canım balıklar... Ve o balıklar arasında canım fangri.

Rivayete bakılırsa, bir fangri balığı her gün kıpkırmızı koralaların önünden geçiyormuş. Renklerine özenmiş koralaların ve "Allah'ım onlara benzeyeyim" demiş.

İri balıktır, güçlü balıktır, lezzetli balıktır. Ender de olsa boyu 70 santime, ağırlığı da 20 kiloya kadar ulaşabilir. Rengi ne kadar koyu ise o kadar lezzetlidir. Erkeği, dişisine tercih edilir. Ama şüphesiz her fangri

aynı değildir. Bazıları 'imparator' soyundan gelir. Eğer başında, sanki yumruk yemişi de şişmiş gibi bir şişkinlik varsa o zaman imparatordur bu balık.

Yaklaşık 100 metre derinliklerde tur atar. Orfoz ve sinirlerle muhabbeti pek sever. Düşmanı köpekbalığı ve sardalye, kalamar ya da midye yemli olta iğnesidir. O kadar methettim...

Eğer tabağınızdaki fangri çiftlik balığı ise ya da Atlantik diyarlarında avlanmışsa suç benim değil.

Ezgi BAŞARAN
ARTİST misin
Yazarımız, izinde